

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף י"ב עמוד ב

אלא בין יממא לליליא לא טעו אינשי. ובדין הוא דנתיב לקמיה טפי, אלא שבחמש חמה במזרח ובשבע חמה במערב.

הסבר א' דף י"ב עמוד ב' מסכת פסחים גמרא - פרק ראשון - זמן סיום אכילת חמץ, ביעור חמץ

תנא	אכילת חמץ י"ד ניסן	תולין	שריפת חמץ בי"ד ניסן
רבי מאיר	עד סוף שעה 5		בתחילת שעה שישית
רבי יהודה	עד סוף שעה 4		עד סוף שעה 5 בתחילת שעה שישית
לאביי			שואלים-לפי אביי
לרבי מאיר אדם לא טועה.	שרבי מאיר יגיד שנאכל כל שעה 6?		
לרבי מאיר אדם טועה. משהו	שרבי מאיר יגיד שנאכל עד קצת לפני שעה 6.00?		
לרבי יהודה אדם טועה 30 דקות.	שרבי יהודה יגיד שנאכל עד שעה 5.00?		
לרבי יהודה אדם טועה +1 שעות..	שרבי יהודה יגיד שנאכל עד שעה 5.30?		
תשובת אביי			
עדות זה לאנשים זריזים (מרוכזים), חמץ לכולם וצריך שולי בטחון.			
לרבא			שואלים-לפי רבא
לרבי מאיר אדם טועה, 2 שעות מינוס.	שרבי מאיר יגיד שנאכל רק עד שעה 4? שעה 5-שמש במזרח		
לרבי מאיר אדם טועה. משהו	שרבי מאיר יגיד שנאכל בשעה חמישית? (ראה 1)		
לרבי יהודה אדם טועה 30 דקות.	שרבי יהודה יגיד שנאכל עד שעה 5.00?		
לרבי יהודה אדם טועה +1 שעות..	שרבי יהודה יגיד שנאכל עד שעה 5.30?		
הערה (1) אביי בשם רבא עדות זה לאנשים זריזים (מרוכזים), חמץ לכולם וצריך שולי בטחון, ורבא עצמו אומר שנתנו שעה ללקט עצים.			
שואל רבינא את רבא	תשובת רבא		שואלים אם כך גם רב פפא
לא חייבים לשרוף בעצים? גוזרים בגלל יום מעונן.	בשעה 4 לא נאכל שעה 4 זמן סעודה		
זמן ארוחת בוקר: שעה: 1-לוחמי חיות. 2-שוודדים. 3-יורשים. 4-פועלים. 5-תלמידי חכמים. 6-השאר.. מכאן והלאה ארוחה לא עוזרת.			
שואלים		תשובה	
הרי רב פפא אמר: 4-שאר בני אדם?		באמת 4-שאר בני אדם. 5-פועלים. 6-ת"ח.	
חכם	אם טועם משהו בבוקר	אומר רבא	שואלים תשובה-היינו
אביי	יכול לאכול ארוחת בוקר	המחלוקת בעדות היא גם	זה חושבים שזה סתם גם אחרי שעה 6. מחלוקת בחמץ. פשיטא? לימוד קמ"ל שלא.

חלק א' במסכת פסחים דף י"ב עמוד ב'

תנן, רבי מאיר אומר: אוכלין כל חמש, ושורפין בתחילת שש. רבי יהודה אומר: אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחילת שש. לאביי אליבא דרבי מאיר, דאמר אין אדם טועה ולא כלום - ניכול כולה שית! ולהך לישראל נמי דאמר אדם טועה משהו - ניכול עד סוף שית! ואביי אליבא דרבי יהודה, דאמר אדם טועה חצי שעה - ניכול עד פלגא דשית. ולהך לישראל נמי דאמרת אדם טועה שעה ומשהו - ניכול עד סוף חמש! - (אלא) אמר אביי: עדות - מסורה לזריזים, חמץ - לכל מסור. ורבא אליבא דרבי מאיר, דאמר אדם טועה שתי שעות חסר משהו - מתחילת חמש לא ניכול! - חמש - חמה במזרח ושבע - חמה במערב. - אי הכי, בשית נמי ניכול! - אמר רב אדא בר אבהו: שית יומא בקרנתא קאי. ורבא אליבא דרבי יהודה, דאמר אדם טועה שלש שעות חסר משהו - מתחילת ארבע לא ניכול! - חמש - חמה במזרח, ושבע - חמה במערב, וכל שכן ארבע. אי הכי, בחמש נמי ניכול! - תרגמה אביי אליבא דרבא: עדות מסורה לזריזים, חמץ לכל מסור. ורבא אמר: לאו היינו טעמא דרבי יהודה, אלא רבי יהודה לטעמיה, דאמר: אין ביעור חמץ אלא שריפה, ויהבו ליה רבנן שעה אחת ללקוט בה עצים. איתיביה רבינא דרבא, אמר רבי יהודה: אימתי - שלא בשעת ביעור, אבל בשעת ביעורו - השבתתו בכל דבר! - אלא אמר רבא: גזירה משום יום המעונן. אי הכי, אפילו בארבע שעות נמי לא ניכול! - אמר רב פפא: ארבע זמן סעודה לכל היא. תנו רבנן: שעה ראשונה - מאכל לודים, שניה - מאכל לרביעין, שלישית - מאכל לירושן, רביעית - מאכל פועלים, חמישית - מאכל תלמידי חכמים, ששית - מאכל כל אדם. והאמר רב פפא: רביעית זמן סעודה לכל היא! - אלא איפוך: רביעית - מאכל כל אדם, חמישית - מאכל פועלים, ששית - מאכל תלמידי חכמים. מכאן ואילך - כזורק אבן לחמת. אמר אביי: לא אמרן אלא דלא טעים מידי בצפרא, אבל טעים מידי בצפרא - לית לן בה. אמר רב אשי: כמחלוקת בעדות כך מחלוקת בחמץ. פשיטא, היינו הך דאמרין! - הא קא משמע לן: שינוי דשניני - שינוי הוא, ולא תימא תנאי היא.

הסבר ב' דף י"ב עמוד ב' מסכת פסחים גמרא - פרק ראשון - הפרשים בזמן בעדויות העדים

חכם	עד א' עד ב'	עדויות שואלים תשובה-עד א' עד ב' עדות
רב שימי בר אשי	לפני הנך אחר הנך מתבטלת פשיטא? לפני הנך	בתוך הנך מתבטלת
שואלים	תשובה	
גם הייתי חושב שהם התכוונו לאותו דבר ובתוך הנך פשיטא? הכוונה לקרני השמש קמ"ל שלא אותו זמן.	רב שימי בר אשי	

חלק ב' במסכת פסחים דף י"ב עמוד ב'

אמר רב שימי בר אשי: לא שנו אלא בשעות, אבל אחד אומר קודם הנך החמה, ואחד אומר אחר הנך החמה - עדותן בטילה. פשיטא! - אלא: אחד אומר קודם הנך החמה, ואחד אומר בתוך הנך החמה - עדותן בטילה. הא נמי פשיטא! - מהו דתימא: תרייהו חדא מילתא קאמרי, והא דקאמר

תוספות מסכת פסחים דף י"ב עמוד ב

ניכול כולה שית - לאו דוקא כולה שית דהא צריך לשרוף תוך שש. ולהך לישראל דאדם טועה שעה ומשהו ניכול עד סוף חמש - אפ"ל טעה בשתי שעות היה יכול להקשות ניכול עד סוף חמש שבחמש חמה במזרח ובשבע חמה במערב. בשית חמה בי קרנתא קאי - הקשה רבי"א לאביי דאמר לר' יהודה דאמר אדם טועה חצי שעה ותלינן הטעות בשניהן אם כן אחד אומר בה' ואחד אומר בשבע אמאי עדותן בטלה כיון דאין הכירא בתחילת שש לז' נימא האי דקאמר ה' בסוף ה' והאי דקאמר ז' בתחילת ז' ועובדא הוה בפלגא דשית וטעה כל אחד חצי שעה ו"ל דהא דקאמר שית חמה בי קרנתא קאי וטעו בין תחילת שש לז' היינו חמץ דלכל מסור אבל עדות מסורה לזריזין אי נמי הך שינויא דקאמר בי קרנתא קאי לית ליה לאביי.

אימתי שלא בשעת ביעורו - פירש הקונטרס שלא בשעת ביעורו בשש ובשעת ביעורו מכאן ואילך ופריך הואיל ובשעת ביעורו השבתתו בכל דבר ימתין עד שבע וקשה לר"ת היכי ימתין עד שבע לבערו הא אסקינן לעיל (ד' י:) דגור ר' יהודה בשעת איסורו לבדוק דחמץ בשרי למיכל מינה ועוד שעת ביעורו דמתני' היינו בשעת ביעורו דמותר לייף ר' יהודה היינו אחר שש שרוב העולם מבערין בשש כתיקון חכמים וטעם משום דיליף מותר והיינו לאחר איסורו אבל בשעת ביעורו דהיינו בשש כיון שאינה מצוה לבערו אלא מדרבנן

רש"י מסכת פסחים דף י"ב עמוד ב

אלא בין יממא לליליא לא טעו אינשי - ולבתריה יהיבין ליה רביעית חמישית וששית, ולבעל חמש יהיבין לקמיה רביעית ושלישית ושניה, ולבתריה וששית, ואכתי הוה לן למיתב ליה, אלא הא פירש ר' יהודה בהדיא דבין חמש לשבע לא טעו, שבחמש חמה במזרח ובשבע במערב, וכל הנך טעווא דיהיבין להו - הני מילי לאצולניהו ולמפטריניהו מקטלא, אבל מכל מקום, משהו כשהוזם אחד מהן באותה שעה לבדה ובשל אחריה - מיד בטלה העדות ואפילו לא הוזם בטעות שלפניו דהא כי אמרו ליה לבעל שלש שלישית ורביעית וחמישית עמנו היית והוצרך לומר בשניה היה אלא שטעיתי - הרי נחלקה עדותן, שאם בשניה היה המעשה - אין כאן אלא עד אחד, דהא חבירו אמר בחמש, ובין שניה לחמישית לא טעו. ניכול עד סוף ששית - דהא מן התורה אינו אסור אלא משעברו שש, ורבנן למה הוא דעבוד הרחקה במידי דלא טעו אינשי ביה?

עדות מסורה לזריזים - אין אדם בא להעיד על הנפש אלא אם כן בקי בשעות, לפי שיוזע הוא שסופו להדרש בדרישה וחקירה, אבל חמץ על הכל מוטל, ושאינו בקי בשעות טועה בהן.

בחמש חמה במזרח ובשבע במערב - וחמץ אינו אסור אלא בשבע, ואין טעות בין חמש לשבע.

אי הכי בשש נמי ניכול - דהא בשש עדיין לא נטתה חמה לצד מערב אלא באמצע הרקיע,